

LIII MIĘDZYSZKOLNY TURNIEJ FIZYCZNY
dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
w roku szkolnym 2010/2011
ZADANIE 2

2. Mała kulka porusza się po wewnętrznej stronie leja, którego przekrój osiowy opisany jest równaniem:

$$f(x) = -\frac{GM}{|x|}$$

gdzie: G i M są dodatnimi stałymi.

Zakładając, że kulka porusza się po okręgu, wykaż, że okres obiegu T oraz promień okręgu r związane są zależnością:

$$\frac{T^2}{r^3} = \frac{4\pi^2}{GM}$$

Znajdź analogiczny związek dla ruchu ciała w polu grawitacyjnym innego ciała o masie M . Zinterpretuj uzyskany wynik.

Wskazówka:

Znajdź wzór na współczynnik kierunkowy a prostej stycznej do krzywej $f(x)$ w punkcie x .

$$a = \frac{GM}{x^2}$$

Nie znając pojęcia pochodnej wzór ten wyprowadzisz znajdując najpierw współczynnik kierunkowy stycznej do funkcji $f(x)$ przecinającej ją w dwóch punktach x oraz $x+h$, a następnie przechodząc z parametrem h do zera.